

Effaith model ysgol bob oed

Effaith ar addysgu a dysgu

Mae trefniadau pontio mewn ysgolion pob oed yn gadarn. Mae llawer ohonynt yn gweithio'n agos iawn gyda'u hysgolion cynradd partner i sicrhau cydlyniant wrth gyflwyno'r cwricwlwm a chymedroli. Mae cynllunio ar y cyd ac arbenigedd pwnc yn yr ysgol a'r clwstwr yn sicrhau parhad pan fydd disgyblion yn pontio i Flwyddyn 7. Gan fod athrawon yn adnabod eu disgyblion o oedran cynnar, mae disgyblion oddi mewn i ysgol bob oed yn ymgynffwrddio'n well ym Mlwyddyn 7 na'r rhai sy'n trosglwyddo o ysgolion cynradd ar wahân. Yn ystod pandemig y coronafeirws, sicrhodd ysgolion pob oed drefniadau pontio addas trwy weithgareddau arloesol fel teithiau rhithwir o'r ysgol, a sesiynau holi ac ateb gyda staff. Cynhaliwyd diwrnodau rhithwir agored ar gyfer rhieni. Mae llawer o ysgolion pob oed yn elwa ar brofiadau pontio parhaus ble mae disgyblion yn mynychu gwersi'n rheolaidd yn sector uwchradd yr ysgol.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion ar ddiwedd Blwyddyn 6 mewn ysgol bob oed yn dechrau Blwyddyn 7 yn yr ysgol honno. Mae ychydig o ddisgyblion o ysgolion partner yn penderfynu peidio â throsglwyddo i'r ysgol bob oed ym Mlwyddyn 7. Mae hyn o ganlyniad i ystod o resymau, yn cynnwys iaith, safonau canfyddedig gwell a phellter teithio.

Yn yr un modd â llawer o ysgolion, os bydd meysydd penodol yn perfformio'n wael, rhoddir cymorth iddynt drwy'r consortiwm rhanbarthol neu'r awdurdod lleol, yn dibynnu ar y cyd-destun. Darperir cymorth mwy cyffredinol yn unol â gwasanaethau cymorth ysgolion ar gyfer ysgolion a allai fod â hanes o berfformio'n wael. Mae hyn yn arbennig o wir lle mae ysgolion mewn categori gweithgarwch dilynol cyn uno.

Un o fanteision posibl ysgol bob oed a dderbynnir yw'r gallu i gydlynu a chynllunio darpariaeth ar draws pob sector. Mae hyn yn cynnwys cynllunio profiadau cyffredin, polisiau addysgu cyson a chynllunio ar gyfer cynnydd di-dor. Mewn llawer o ysgolion, mae athrawon yn cynllunio profiadau ar draws pob sector yn dda. Mae llawer o ysgolion wedi mabwysiadu egwyddorion y Cwricwlwm i

Gymru, ac yn ogystal â gweithredu'r cwricwlwm yn y blynyddoedd cynnar, maent wedi cynllunio ar gyfer cynnydd gyda disgyblion cyfnod allweddol 3.

Mae'r rhan fwyaf o ysgolion wedi penodi arweinwyr ar gyfer pob maes dysgu a phrofiad, ac ymgorfforir y rolau hyn yn strwythur staffio'r ysgol. Mae cynllunio ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru yn y cyfnod sylfaen yn fwy datblygedig nag ydyw ar gyfer sectorau eraill, ond mewn llawer o achosion, mae cynllunio ar gyfer cyfnod allweddol 2 yn tueddu i ganolbwyntio ar waith prosiect. Mewn ychydig o achosion, mae athrawon yn colli cyfleoedd i ddarparu cwricwlwm digon cyfoethog sy'n datblygu'n naturiol wrth i ddisgyblion symud trwy'r ysgol.

Er bod ysgolion wedi gwneud datblygiadau o ran cynllunio profiadau, ac wedi manteisio ar fod yn ysgol bob oed, nid yw parhad y cwricwlwm yn gryf bob amser. Nid yw arweinwyr ysgol bob oed bob amser yn manteisio ar arbenigedd arweinwyr pwnc wrth gynllunio'r cwricwlwm ar draws yr ysgol. Hyd yn oed mewn achosion lle mae gan un unigolyn gyfrifoldeb am agwedd ar draws yr ysgol gyfan, nid yw bob amser yn deall y camau cynnydd y mae angen i ddisgyblion iau eu cymryd i amgyffred lefelau uwch mewn pwnc. Mae hyn yn golygu nad yw gwaith ar gyfer disgyblion bob amser yn rhoi digon o ystyriaeth i'w dysgu blaenorol, ac nid yw disgwyliadau arweinwyr yn ddigon uchel. Mae gan ychydig o ysgolion fwy nag un aelod o staff sydd â chyfrifoldeb am faes, ac maent yn cadw'r rhaniad rhwng cynradd ac uwchradd. Mewn ychydig o achosion, nid yw ysgolion yn manteisio ddigon ar eu cyfleusterau i wella'r profiadau ar gyfer disgyblion iau.

Mae datblygu cwricwlwm ar gyfer Blwyddyn 5 trwodd i Flwyddyn 8 yn flaenoriaeth i'r rhan fwyaf o ysgolion. Mae ysgolion yn datblygu eu dehongliad o bedwar diben y Cwricwlwm i Gymru (Llywodraeth Cymru, 2020) a cheir cydweithredu da rhwng athrawon o fewn ysgolion a gydag ysgolion eraill. Mae llawer o ysgolion yn rhoi pwyslais cryf ar sicrhau mewnbyn disgyblion i gynllunio'r cwricwlwm ac i beth maent yn ei ddysgu, a sut.

Yn ystod pandemig COVID-19, defnyddiodd y rhan fwyaf o ysgolion pob oed y

cyfnodau clo i staff gynllunio a gwerthuso darpariaeth. Roedd hyn yn golygu bod ysgolion yn parhau â'u cynllunio ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru ac yn arbrofi â dulliau newydd gyda'u disgyblion. Roedd hefyd yn gyfle i athrawon roi arweiniad a chymorth i eraill ar gyfer cyflwyno'r cwricwlwm newydd. Datblygodd llawer o athrawon raglenni dysgu o bell a dysgu cyfunol. Fe wnaethant gynllunio'n ofalus a chreu adnoddau dynamig i gefnogi dysgu. Parhaodd hyn pan ddychwelodd disgyblion i'r ysgol, ac mae wedi galluogi athrawon i ddefnyddio dull mwy cyfunol yn eu haddysgu, defnyddio adnoddau digidol a darparu gwaith ar gyfer disgyblion pan na allant fynychu'r ysgol.

Mae gan y rhan fwyaf o ysgolion pob oed un polisi addysgu sy'n amlinellu disgwyliadau mewn gwersi a chynnydd dros gyfnod. Mae gwella addysgu a chadarnhau materion nad ydynt yn agored i drafodaeth yn brif flaenoriaeth ar gyfer ysgolion pob oed, ac yn cael ei weld hefyd fel cryfder posibl model ysgol bob oed. Mae athrawon yn sefydlu cysondeb darpariaeth ystafell ddosbarth fel arferion, disgwyliadau uchel a ffiniau disgyblu y mae disgyblion yn eu deall a'u derbyn wrth iddynt symud trwy'r ysgol.

Mae llawer o ysgolion yn gwneud defnydd da o arbenigwyr i gyflwyno darpariaeth arbenigol ar wahân yn y sector cynradd, er enghraifft mewn ieithoedd tramor modern, cerddoriaeth a mathemateg. Mae staff yn cydweithio o fewn yr ysgol, a gydag ysgolion eraill. Maent wedi cydnabod bod buddion i staff o gefndir uwchradd ddysgu gan gydweithwyr yn y sector cynradd, ac i'r gwrthwyneb. Ymestynnwyd hyn yn benodol yn ystod y pandemig lle rhoddwyd amser i lawer o staff weithio gyda'i gilydd a datblygu ymdeimlad o undod o fewn yr ysgol. Mewn ychydig o ysgolion, nid oes digon o weithio ar draws sectorau, a cheir ymdeimlad ar gam mai'r 'sector uwchradd sy'n gwybod orau'.

Mae llawer o ysgolion yn rhannu dulliau asesu fel bod disgyblion yn glir ynglŷn â'r hyn y mae angen ei wneud i wella eu gwaith. Yn yr ysgolion hyn, mae disgyblion yn adnabod drostynt eu hunain sut i wella eu gwaith eu hunain wrth iddynt symud trwy'r ysgol.

Dywed athrawon fod eu haddysgu wedi gwella ers gweithio mewn ysgol bob oed, yn sgil cynllunio gwersi'n fwy gofalus a rhannu syniadau. Mae'n ymddangos bod gan athrawon fwy o barch at eu cymheiriaid sy'n gweithio mewn gwahanol sectorau oedran.

Effaith ar les a gofal bugeiliol

Mae lles disgyblion yn brif ffocws ac yn gryfder go iawn mewn ysgolion pob oed. At ei gilydd, mae deilliannau arolygu ar gyfer ysgolion pob oed yn gadarnhaol ar gyfer lles. Yn ystod pandemig COVID-19, roedd y gefnogaeth ar gyfer dysgwyr a'u teuluoedd yn gryfder arbennig yn yr ysgolion hyn.

Dywedodd disgyblion eu bod yn hapus yn yr ysgol ac yn teimlo'n ddiogel bob amser. Roeddent yn gwerthfawrogi'r modd yr oedd yr ysgol yn rhoi arweiniad a chyfarwyddyd mewn cyfnodau anodd. Er enghraifft, yn ystod y pandemig, roedd bron pob ysgol yn cysylltu â disgyblion yn rheolaidd pan nad oedd disgwyl iddynt fynychu'r ysgol, gan wirio eu lles a chynnig cymorth. Cynigiodd ysgolion gymorth i deuluoedd a chyfle i ddisgyblion bregus ychwanegol fynd i'r ysgol, os oedd angen. Mae ysgolion yn pryderu am effaith hirdymor pandemig COVID-19 ar les ac iechyd meddwl disgyblion, ac yn dweud bod cynnydd eisoes yn nifer y disgyblion hŷn sy'n cael eu hatgyfeirio i weithwyr proffesiynol iechyd meddwl, a hefyd mwy o ddisgyblion yn dioddef o orbryder a achoswyd gan ansicrwydd ynghylch cymwysterau a baich gwaith.

Caiff adeiladau newydd a chyfleusterau o ansawdd da effaith gadarnhaol amlwg ar les disgyblion. Roedd hyn yn amlwg yn y parch a ddangoswyd gan ddisgyblion i'w hamgylchedd a'r balchder a gymerwyd i sicrhau bod yr adeilad yn rhydd rhag sbwriel ac yn lle pluserus ar gyfer eu cyfoedion.

Yn y rhan fwyaf o ysgolion, mae disgyblion yn ymddwyn yn dda. Mae disgyblion hŷn yn fodolau rôl da ar gyfer disgyblion iau. Enghraifft o hyn yw'r ffordd y mae disgyblion y chweched dosbarth yn ymweld ag ystafelloedd dosbarth disgyblion iau i'w cynorthwyo â darllen a gwaith ysgol. Mae hyn yn meithrin ymdeimlad o barch ar y ddwy ochr rhwng disgyblion, ac yn codi dyheadau disgyblion.

Mae llawer o ddisgyblion yn credu eu bod yn cael cyfleoedd addas i fynegi eu barn, ac y caiff y farn hon ei gwerthfawrogi. Mae cynghorau ysgol yn cynnwys disgyblion o Flwyddyn 3 i Flwyddyn 13 ac maent yn weithgar iawn mewn llawer o ysgolion. Mewn ysgolion sydd â sawl safle, mae cynghorau ysgol yn cynnal cyfarfodydd rhithwir, sy'n sicrhau'r defnydd gorau o amser, ac yn atal teithio diangen. Trwy'r cyngor ysgol, mae disgyblion wedi cymryd rhan mewn ymgynghoriadau ac wedi cyflwyno awgrymiadau ar gyfer gwella eu bywyd yn yr ysgol. Er enghraifft, darparodd un ysgol offer chwaraeon newydd yn dilyn cais gan y cyngor ysgol, a gwnaeth ysgol arall newidiadau i'r diwrnod ysgol.

Mae gofal a chymorth bugeiliol yn gryf yn y rhan fwyaf o ysgolion pob oed. I

raddau helaeth, maent yn cyflawni eu potensial i ofalu am eu disgyblion ac yn dod i'w hadnabod nhw a'u teuluoedd o oedran cynnar. O ganlyniad, mae gan arweinwyr ac athrawon ddealltwriaeth gadarn o anghenion disgyblion ac amser i fynd i'r afael â phryderon. Er bod lefelau presenoldeb cyn y pandemig yn isel mewn ychydig iawn o ysgolion, mae gan y rhan fwyaf ohonynt swyddogion presenoldeb a lles effeithiol sy'n olrhain presenoldeb disgyblion yn agos. Roedd hyn yn arbennig o effeithiol yn ystod y pandemig pan gysylltodd swyddogion â theuluoedd a disgyblion yn rheolaidd, a nodwyd teuluoedd bregus yn gynnar. Ymwelon nhw â chartrefi disgyblion a gweithio gydag asiantaethau eraill i ddarparu cymorth perthnasol.

Mae ysgolion yn rhoi pwys mawr ar ymgysylltu â theuluoedd a rhieni. Mae llawer ohonynt yn gweithio mewn timau o amgylch y teulu i edrych yn gyfannol ar anghenion disgybl. Caiff ychydig o ysgolion eu cynnwys yn helaeth mewn prosiectau cymunedol sy'n cefnogi disgyblion a'u teuluoedd ymhellach.

Yn ystod y pandemig, ymdrechodd ysgolion pob oed i gynnal gofal a chymorth bugeiliol i ddisgyblion. Er na allai disgyblion fynd i'r ysgol, trefnodd ysgolion gyfleoedd rhithwir i ddisgyblion gysylltu a mynd i'r afael ag unrhyw bryderon. Darparodd llawer o ysgolion gyfleoedd i ddisgyblion fynychu a gweld staff wyneb yn wyneb pan roedd angen. Trefnwyd cyfarfodydd rhithwir ar gyfer disgyblion a oedd yn trosglwyddo o ysgolion partner i Flwyddyn 7.

Wrth ddychwelyd i'r ysgol ar ôl y cyfnod clo, cynhaliodd bron pob ysgol sesiynau lles i helpu disgyblion i addasu i fywyd ysgol o'r newydd. Fe wnaeth disgyblion elwa ar sesiynau ymwybyddiaeth ofalgar, ioga a gweithgareddau corfforol a rhoddwyd cyfleoedd iddynt fynegi eu pryderon a'u hemosiynau. O ganlyniad, rhoddwyd cymorth targedig ar gyfer eu lles i fwy o ddisgyblion nad oeddent yn cael eu hystyried yn fregus o'r blaen.

Caiff disgyblion ag anghenion addysgol arbennig eu monitro'n ofalus trwy gydol eu cyfnod mewn ysgolion pob oed. Fel arfer, mae un cydlynnydd anghenion dysgu ychwanegol yn gweithio ar draws pob sector o'r ysgol. Mae ychydig o ysgolion wedi cadw dau gydlynnydd ag arbenigedd ar wahân mewn ysgolion cynradd ac uwchradd. Mae adnabod anghenion disgybl yn gynnar yn allweddol i ddarparu'r cymorth pwrpasol cywir. Un o fanteision ysgol bob oed yw bod staff yn adnabod eu disgyblion eu hunain o oedran cynnar a thrwy gydol eu haddysg statudol. Mae llawer o ysgolion yn canolbwyntio ar gysylltiadau â rhieni disgyblion oedran cynradd gan y byddant yn yr ysgol am flynyddoedd lawer.

Mae llawer o ysgolion pob oed yn delio'n dda ag unrhyw achosion o fwlio sy'n codi. Mae ganddynt fantais ychwanegol o ran gwybod cefndir a hanes yr holl ddisgyblion sy'n dechrau yn y meithrin neu'r derbyn, ac yn aml, gallant fynd i'r afael yn llwyddiannus ag unrhyw broblemau bwlio yn gynnar.

Mae timau cymorth bugeiliol yn tueddu bod yn fwy mewn ysgolion pob oed nag dydynt mewn sectorau ar wahân. Gall timau cynhwysiant mawr gynnwys penaethiaid blwyddyn, penaethiaid sector, uwch arweinwyr, swyddogion presenoldeb a chydlynwyr. Mae'r timau hyn yn nodi disgyblion bregus yn gynnar, ac yn cynllunio cymorth pwrpasol trwy ymagwedd gydlynus at olrhain cynnydd a lles. Mae arweinwyr yn rhoi ystyriaeth dda i lais disgyblion, staff, a rhieni ynghylch lles. Mae'r ymagwedd gydweithredol hon yn arwain at newidiadau yn y modd y mae'r ysgol yn ymdrin â materion ymddygiad a materion bugeiliol, er enghraifft o ran sefydlu systemau i ddisgyblion gael seibiant neu fanteisio ar gymorth. Mae cyfathrebu rhwng staff a thimau bugeiliol yn gryf, ar y cyfan, a darperir gwybodaeth yn rheolaidd trwy gyhoeddiadau a chronfeydd data.

Darperir cymorth ychwanegol mewn lleiafrif o ysgolion trwy ganolfannau adnoddau dysgu penodol. Ar y cyfan, mae'r rhain yn effeithiol ac yn rhoi cyfle i ddisgyblion fynd i'r afael â'u problemau gyda chymorth pwrpasol gan staff sy'n meddu ar gymwysterau da. Mae llawer o ddisgyblion yn ystyried y canolfannau hyn yn hafan ddiogel ble gallant ddibynnu ar staff i wrando a mynd i'r afael â phroblemau a allai fod ganddynt yn yr ysgol neu gartref. Mae ysgolion yn nodi bod y canolfannau hyn yn amhrisiadwy ar ôl pandemig COVID-19, lle mae gan ddisgyblion fwy o broblemau iechyd meddwl, gorbryder, a lle ceir adroddiadau am gam-drin domestig. Yn yr un modd â sectorau eraill, mae gan ysgolion pob oed gysylltiadau agos ac effeithiol ag asiantaethau allanol.

Effaith ar arweinyddiaeth a rheolaeth

Mae strwythurau arwain yn amrywio ar draws ysgolion pob oed yng Nghymru. Mae llawer o fodolau ac maent yn dibynnu ar gyd-destun yr ysgol, fel maint, lleoliad daearyddol, a ffafriaeth unigol. Mae llawer o fodolau wedi esblygu dros gyfnod wrth i'r beichiau newidiol o ran arweinyddiaeth ddod yn glir. Mewn rhai achosion, roedd strwythurau arwain yn gymhleth i ddechrau, ond maent wedi cael eu symleiddio ers hynny wrth i arweinwyr sylweddoli beth oedd yn gweithio'n dda ar gyfer ysgol bob oed. Gellir gweld enghreifftiau o strwythurau arwain yn Atodiad 4.

Wrth sefydlu ysgol newydd, roedd ychydig o ysgolion yn wynebu heriau a etifeddwyd gan yr ysgolion a oedd yn bodoli eisoes. Roedd y rhain yn cynnwys gwrthwynebiad gan staff a oedd wedi bod mewn swyddi am gyfnod hir ac yn amharod i newid, er enghraifft newid i hunaniaeth yr ysgol a phryderon am eu rôl wrth weithio gydag arweinwyr newydd.

Mae ysgolion pob oed yn cynnig cyfleoedd arwain gwerthfawr i'w staff. Gall y rhai sydd â phrofiad arwain blaenorol naill ai yn y sector uwchradd neu'r sector cynradd ehangu eu profiadau ar draws pob oed. Er enghraifft, mae'n debygol iawn mai ychydig iawn o brofiad o egwyddorion y cyfnod sylfaen neu ofynion cwricwlwm cyfnod allweddol 2 fyddai gan uwch arweinydd yn y sector uwchradd. Yn yr un modd, mae'n debygol iawn mai ychydig iawn o wybodaeth am gymwysterau a gofynion cyrsiau TGAU a Safon Uwch fyddai gan arweinwyr yn y sector cynradd.

Yn adroddiad Estyn ym mis Mehefin 2015 ar arfer orau o ran datblygu arweinyddiaeth mewn ysgolion, un o'r prif ganfyddiadau oedd bod 'cynllunio ar gyfer olyniaeth ar bob lefel yn aml yn gryfder arwyddocaol mewn ysgolion â diwylliant cadarn o ddysgu proffesiynol' ac 'mae hyn yn arbennig o bwysig ar lefel arweinyddiaeth ganol ac uwch ac mae'n caniatáu i swyddi gael eu llenwi'n fewnol os oes angen pan fydd swyddi gwag yn codi' (Estyn, 2015, tud.4). Trwy ddatblygu arweinwyr yn benodol ar gyfer ysgolion pob oed, addaswyd strwythurau arwain i gynnwys arweinwyr â chyfrifoldebau ysgol gyfan, er enghraifft arweinwyr pwnc sy'n cydlynu'r gwaith o'r meithrin i Flwyddyn 11, uwch arweinwyr bugeiliol sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am les ar gyfer yr holl ddisgyblion a chydlynwyr medrau sy'n cynllunio ar gyfer dilyniant ar draws pob sector. Mae ailstrwythuro uwch dimau arweinyddiaeth ar ôl yr ysgol wedi digwydd yn bennaf ble arhosodd y timau arweinyddiaeth fel y maent yn yr ysgolion sy'n bodoli eisoes. Yn yr achosion hyn, bu cystadleuaeth am rolau arwain o ganlyniad, gan fod yr uno wedi golygu bod angen llai o arweinwyr.

Datblygodd y rhan fwyaf o ysgolion un weledigaeth ar gyfer yr ysgol. Mae hyn fel arfer wedi'i seilio ar yr ysgol yn darparu'r addysg orau ar gyfer disgyblion o bob oed. Fodd bynnag, mewn ychydig o achosion, mae ysgolion yn trin y sectorau uwchradd a chynradd yn wahanol o hyd, ac fel pe baent yn ysgolion ar wahân. Nododd ychydig o ysgolion eu bod wedi goresgyn y rhwystr hwn trwy lynu at y weledigaeth ar gyfer yr ysgol wrth wneud penodiadau. Rhoddodd hyn resymeg gadarn iddynt ar gyfer penodi'r unigolyn neu'r unigolion gorau ar gyfer rolau arwain yn yr ysgol newydd.

Mae gan bron pob ysgol linellau atebolrwydd clir. Mae trefniadau rheoli perfformiad yn ysgogi gwelliannau ac mae amcanion staff wedi'u cysylltu'n agos â blaenoriaethau'r ysgol. Mae dysgu proffesiynol a hyfforddiant mewn swydd yn berthnasol i flaenoriaethau gwella ac amcanion rheoli perfformiad.

Mae'r rhan fwyaf o ysgolion yn gwerthuso'u gwaith ar draws yr ystod oedran gyfan, ac mae ganddynt ymagweddau cyson ar draws y sectorau at brosesau sicrhau ansawdd. Mae ysgolion yn ailgydio'n araf â gweithdrefnau hunanwerthuso a chynllunio gwelliant ar ôl y pandemig.

Mae ysgolion yn craffu ar waith disgyblion ar draws sectorau, ac mae staff yn gweithio gyda'i gilydd i nodi cryfderau a meysydd i'w gwella. Mae'r canfyddiadau'n llywio cynllun gwella'r ysgol. Mae'n fwyaf cyffredin cael un cynllun gwella ar gyfer yr ysgol gyfan, ond maent yn mynd i'r afael â materion yn benodol i oedran pan fydd angen. Mae llawer ohonynt yn gwneud defnydd buddiol o farn disgyblion a rhieni i lywio gwelliant. Mewn ychydig o ysgolion, mae barn disgyblion a rhieni yn cyfrannu'n dda at hunanwerthuso a chynllunio gwelliant, er enghraifft wrth ystyried ansawdd gwaith cartref neu newidiadau i'r diwrnod ysgol.

Gallai fod gan ysgolion flaenoriaethau penodol y maent yn dymuno mynd i'r afael â nhw, ond mae cyffredinedd ym mlaenoriaethau llawer o ysgolion. Mae'r rhain yn cynnwys gwella medrau disgyblion, diwygio'r cwricwlwm ac anghenion dysgu ychwanegol. Un o'r blaenoriaethau mwyaf dybryd a nodwyd gan ysgolion yw adnewyddu a diwygio yn sgil pandemig COVID-19. Ar gyfer yr ysgolion pob oed a agorwyd yn fwyaf diweddar, sefydlu eu hunain fel ysgol bob oed yw'r flaenoriaeth, sy'n cynnwys datblygu polisi addysgu, cwricwlwm a systemau cyson.

Ym mhob ysgol, mae'r corff llywodraethol yn goruchwyllo prosesau a deilliannau gwerthuso. Mae llywodraethwyr yn monitro gwelliant yr ysgol ac yn dwyn arweinwyr i gyfrif yn dda yn y rhan fwyaf o achosion. Mae gan y rhan fwyaf o ysgolion bwyllgor penodol i fonitro pa mor dda y mae'r ysgol yn gwneud cynnydd yn unol â blaenoriaethau.

Yn ystod ein hymweliadau ag ysgolion a thrafodaethau ag awdurdodau lleol, nodwyd bod ysgolion pob oed wedi wynebu heriau penodol hefyd. Mae trosiant o ran arweinyddiaeth mewn ychydig o ysgolion yn broblem, gyda sawl pennaeth yn cael eu penodi ac yn gadael eu swyddi ar ôl cyfnod byr. Mewn ychydig o ysgolion, nid yw cyfrifoldebau'n gweddu'n addas i ysgol bob oed nac i ofynion newidiol yn gysylltiedig â diwygio addysg, er enghraifft cyfrifoldebau nad ydynt yn rhychwantu ystod oedran gyfan yr ysgol na'r rhai sydd wedi'u seilio ar ystod gyfyng o feysydd. Tan yn ddiweddar, gweithredodd ychydig o ysgolion fel ysgolion cynradd ac uwchradd ar wahân lle gwnaethant ddyblygu dogfennau a chynnal systemau gwahanol i'w gilydd. Trosglwyddodd disgyblion ar ddiwedd Blwyddyn 6 yn yr un modd â'r disgyblion hynny o ysgolion cynradd partner, gan ddileu manteision posibl ysgol bob oed.

Yn ddiweddar, mewn llawer o ysgolion pob oed, mae'r dysgu proffesiynol a ddarperir yn fewnol wedi cael ei fireinio a'i ddatblygu i fodloni anghenion staff mewn ysgolion pob oed. Mae'n arferol cael gweithgareddau dysgu proffesiynol sy'n addas ar gyfer yr ysgol gyfan, ac athrawon disgyblion o bob oedran. Maent yn canolbwyntio ar fentrau ysgol gyfan, yn ogystal â blaenoriaethau cenedlaethol. Mae arweinwyr yn darparu hyfforddiant yn benodol i sector yn unol â'r angen.

Mae dysgu proffesiynol allanol yn benodol ar gyfer ysgolion pob oed yn brin, gyda chonsortia yn darparu ar wahân ar gyfer athrawon ac arweinwyr cynradd ac uwchradd. Nid yw hyn yn gwneud defnydd da o amser athrawon, gan fod angen i'r ysgol anfon cynrychiolwyr i fynychu sesiynau dysgu cynradd ac uwchradd fel ei gilydd.

Mae llawer o ysgolion yn nodi anghenion staff unigol trwy drefniadau adolygu perfformiad. Mae llawer o ysgolion wedi sefydlu grwpiau o dri neu bedwar aelod o staff i weithio ar agweddau penodol ar addysgu. Hefyd, mae ysgolion wedi ffurfio grwpiau ymchwil ar gyfer addysgu a dysgu, y cwricwlwm, a datblygu medrau. Mae'r rhan fwyaf o'r grwpiau hyn yn cynnwys staff sy'n addysgu ar draws sectorau ac sy'n dod â'u safbwynt eu hunain i'r gwaith. Yn rhan o'r ymchwil, mae staff o ysgolion pob oed wedi ymweld ag ysgolion eraill a gwledydd eraill. Mae'r rhwydwaith cenedlaethol ysgolion pob oed yn darparu platfform defnyddiol iawn ble gall arweinwyr drafod materion sy'n benodol i sector a threfnu gweithio gyda'i gilydd ar feysydd cyffredin.

Yn y rhan fwyaf o ysgolion, mae sicrhau ansawdd gweithgareddau dysgu proffesiynol yn cynnwys pob aelod o staff ac yn canolbwyntio ar effaith y

gweithgarwch dysgu ar berfformiad yr unigolyn. Mae athrawon yn arsylwi ei gilydd yn addysgu ac yn cwblhau gweithgareddau gwerthuso gyda'i gilydd i fesur effaith eu hyfforddiant a'u hymchwil. Mae llawer o ysgolion yn bwriadu datblygu arweinwyr yn fewnol i gefnogi cynllunio ar gyfer olyniaeth. Mae penaethiaid yn credu y dylid datblygu arweinwyr sydd ag arbenigedd yn y sector pob oed, gan nad oes gan ddigon o arweinwyr brofiad o weithio mewn darparwyr pob oed eraill ar hyn o bryd.

Mae llawer o ysgolion pob oed mewn partneriaeth â darparwyr addysg gychwynnol athrawon. Fodd bynnag, ar hyn o bryd, un rhaglen benodol yn unig a geir i hyfforddi athrawon ar gyfer ysgolion pob oed. Mae hyn yn golygu bod myfyrwyr addysg gychwynnol athrawon (AGA) ar leoliad mewn ysgolion pob oed yn colli cyfleoedd i ymestyn eu hyfforddiant a'u profiad trwy gymorth a dysgu ategol.

Gallai ysgolion pob oed elwa ar hyfforddiant a chymorth mwy allanol sy'n benodol i'r sector. Mae arweinwyr yn benodol yn nodi bod rhaid iddynt fynychu mwy o hyfforddiant a chyfarfodydd na'u harweinwyr cyfatebol mewn ysgolion cynradd ac uwchradd. Hefyd, mae galw am ddatblygu rolau arwain ar bob lefel mewn ysgolion pob oed.

Mae consortia rhanbarthol yn darparu cymorth ar gyfer ysgolion pob oed, fel y byddent i'r holl ysgolion eraill yn y rhanbarth. Mae gan ymgynghorwyr o'r awdurdodau lleol a'r consortia rhanbarthol arbenigedd cyfyngedig yn y sector ysgolion pob oed. At ei gilydd, maent yn darparu cymorth sydd naill ai'n seiliedig ar y sector uwchradd neu'r sector cynradd. Mewn ychydig o achosion, mae hyn wedi arwain at ddyblygu darpariaeth a dyblu'r disgwyliad ar ysgolion pob oed i gymryd rhan neu anfon cynrychiolwyr. Mae penaethiaid yn nodi y byddai cymorth sy'n benodol i sector yn gwella'r cydweithredu presennol ag ysgolion pob oed eraill.

Er na chodwyd unrhyw bryderon gan staff na disgyblion yn ystod ein hastudiaeth am ansawdd a nifer yr adnoddau sydd ar gael iddynt, dywedodd arweinwyr yn gyffredinol fod rhaid iddynt ymdopi ag adnoddau ariannol cyfyngedig. Mae hyn yn effeithio ar allu ysgol i ysgogi gwelliannau fel y byddent yn dymuno hefyd.

Datblygiad nodedig yw'r rhwydwaith cenedlaethol o ysgolion pob oed, sy'n rhoi cyfle i ysgolion pob oed gydweithio, rhannu arfer dda a dysgu gwersi oddi wrth ei gilydd. Wrth i fwy o ysgolion pob oed ennill eu plwyf, mae pwysigrwydd y

rhwydwaith hwn wedi tyfu. Mae'r fforwm yn cyfarfod yn rheolaidd i ystyried datblygiadau yn y sector a thrafod sut mae materion mewn addysg yn benodol yn effeithio ar ysgolion pob oed. Mae hyn yn cynnwys dwyn ynghyd wybodaeth gan benaethiaid, athrawon, awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol. Mae'r fforwm hefyd yn ymgysylltu'n gadarnhaol ag Estyn trwy ddigwyddiadau a chynadleddau rhanddeiliaid. Mae'r fforwm yn elwa'n gynyddol ar ymchwil genedlaethol a rhyngwladol ar ysgolion pob oed. Er bod yna strwythurau sy'n gynhenid gymhleth o ran eu sefydlu a'u rheoli, mae cael dealltwriaeth fanwl o sut mae ysgolion eraill yn gweithredu yn gallu cynorthwyo arweinwyr i ddatblygu eu hysgolion eu hunain. Yn fwyaf diweddar, mae wedi datblygu ei wefan ei hun (allageschoolsforum.cymru) sy'n cynnwys yr holl wybodaeth sy'n berthnasol i ysgolion pob oed (Fforwm Ysgolion Pob Oed, 2021). Nod y wefan yw cynnig ffordd arall o rannu gwybodaeth er budd pawb. Trwy'r rhwydwaith hwn y mae ysgolion pob oed wedi gallu ymweld ag ysgolion pob oed eraill yng Nghymru a thramor.